

Teatrologická společnost

ve spolupráci s Katedrou teorie a kritiky DAMU,
Katedrou divadelní vědy FF UK, Národním muzeem,
Kabinetem pro studium českého divadla IDU
a časopisem Divadelní revue

perspektivy teatrologie

17.—19. května 2017

Náprstkovo muzeum (edukační sál)
Betlémské nám. 1, Praha 1

anotace příspěvků

17. května 2017

1

Martin Hanoušek

V roce 2010 dokončeno bakalářské studium oboru Teorie a dějiny divadla na FF MU v Brně a v roce 2012 tamtéž magisterské studium v témže oboru. Od roku 2013 doktorské studium oboru Divadelní věda na FF UK v Praze s tématem disertační práce: *Scenarien-Buch Václava Tháma (Pština 1805–1806). Edice textu a analýza dramaturgie*. Od roku 2012 zaměstnán v Kabinetu pro studium českého divadla IDU jako dokumentátor (sopis archivního materiálu tohoto pracoviště), od března 2017 jako výzkumný a vývojový pracovník.

Scenarien-Buch Václava Tháma jako disertační téma a pramen historie divadla. Příspěvek krátce představí první díl původně dvoudílného německy psaného manuskriptu *Scenarien-Buch des hochfürstlichen Anhalt-Köthen-Pleßschen Hoftheaters*, který vznikl v letech 1805–1806 během Tháмова hereckého působení v divadelní společnosti knížete Ferdinanda Friedricha von Anhalt-Köthen-Pleß ve slezské Pštině (nyní Pszczyna v Polsku). Jde o režijně-dramaturgickou knihu záznamů činoherních a hudebně-dramatických titulů, které výše jmenovaný soubor hrál, a z nichž lze rekonstruovat dílčí způsob inscenační praxe přelomu 18. a 19. století. Na příkladu historické truchlohy *Barbaray und Größe* F. W. Zieglera bude přiblížena Tháмова zápisová koncepce a nastíněny metodické postupy při pořádání edice tohoto pramene, zohledňující stejnou měrou nároky teatrologické i filologické.

Berenika Zemanová Urbanová

Vystudovala historii, kulturologii a divadelní vědu na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Od roku 2015 pracuje v Kabinetu pro studium českého divadla (Institut umění – Divadelní ústav), kde je garantem sekce Německá činohra v českých zemích 19. století v rámci projektu Česká divadelní encyklopedie. Je doktorandkou na Filozofické fakultě Univerzity Pardubice ve studijním programu Historické vědy.

Případ divadelní ředitelky Laury Kalistové (mikrohistorická sonda do divadelní praxe druhé poloviny 19. století). Laura Kalistová do „velkých“ divadelních dějin českých zemí nikterak významně nezasáhla. Vedla dobrodružný život a vystřídala řadu povolání. V sedmdesátých letech 19. století provozovala v severozápadních Čechách německou

kočující divadelní společnost. Roku 1879 pronajala svou koncesi hraběti Leopoldu Lažanskému, který si otevřel veřejně přístupné divadlo na zámku v Chyši na Karlovarsku. Následujícího roku byla Kalistové na udání jednoho z herců koncese úředně odebrána. Spis k případu Kalistové, uložený v Národním archivu (fond Prezidium místodržitelství), rozšiřuje poznatky o vztazích divadelních ředitelů a úřadů. Příspěvek vychází z analýzy archivních pramenů.

Jitka Pavlišová

Vystudovala obor divadelní věda na Masarykově univerzitě v Brně (Mgr. titul 2006, diplomová práce „Divadelní poetika Rudolfa Steinera“; Ph.D. titul 2012, disertační práce „Vývojové tendence současné rakouské dramatiky po roce 2000“). V letech 2010–2013 absolvovala vědeckovýzkumné pobyty pod záštitou OeAD: Ernst Mach- a Franz Werfel-Programm na Institutu germanistiky Vídeňské univerzity a Institutu pro kulturní vědy a dějiny divadla Rakouské akademie věd. Od roku 2013 působí na Katedře divadelních a filmových studií Univerzity Palackého v Olomouci, nejdříve v letech 2013–2015 jako vědeckovýzkumný pracovník v rámci postdoktorského projektu POST-UP (projekt „Liechtensteinské zámecké divadlo ve Valticích 1790–1805“), od roku 2015 jako odborná asistentka se zaměřením na německojazyčné divadlo a současný tanec a performance. Dlouhodobě rovněž spolupracuje s Katedrou germanistiky Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem a vídeňským centrem pro současný tanec a performance TanzQuartier a mezinárodními festivaly Divadelní Flora Olomouc a Tanz im August v Berlíně. Je členkou Teatrologické společnosti a Franz Werfel-Forschungsgruppe ve Vídni. Zabývá se rovněž odbornými překlady a překlady divadelních textů z německojazyčné provenience.

„Tanec-koncept“, „ne-tanec“ nebo „nová choreografie“? Aktuální teoretický diskurs v oblasti taneční performance. Příspěvek se bude věnovat současným teoriím zaměřeným na tu oblast současného tance a performance, která je výrazně ovlivněna konceptualismem. V popředí vědeckého zkoumání a specifikace staví tyto teorie zejména pojmy „intermedialita“ a „absentnost“ coby vědomá opozita k termínům „prézentnost“ a „materiálnost“ jakožto určující znaky performance tak, jak jsou souhrnně pojmenovány nejpozději v *Estetice performativity* Eriky Fischer-Lichte. V konferenčním výstupu blíže nastíněná problematika je součástí právě probíhajícího vědeckovýzkumného projektu „Současný tanec a performance v období po konceptuálním obratu“, jehož je autorka příspěvku hlavní řešitelkou a jež bude v předkládaném příspěvku rovněž krátce přiblížen.

2

Martin Bernátek

Teatrolog, absolvent oborů Teorie a dějiny divadla a Teorie interaktivních médií na FF MU, odborný asistent Katedry divadelních a filmových studií FF UP, odborný pracovník Katedry divadelních studií FF MU, člen výboru Teatrologické společnosti. Zabývá se mediální historiografií divadla, vztahem představení a projekce, divadelní architekturou a moderním myšlením o divadle. Je spolueditorem (s Kateřinou Krejčovou, Martinem Mazancem a Matějem Strnadem) antologie *Manifesty pohyblivého obrazu: barevná hudba* (2010) a podílel se na publikaci *Filmové Brno. Dějiny lokální filmové kultury* (eds. Lucie Česálková a Pavel Skopal, 2016) nebo *Theatre Theory Reader: Prague School Writings* (ed. David Drozd, 2017).

Triadický model účastníků představení. Dějiny divadla jsou převážně dějinami aktérů a tvůrců, nověji a v menším stupni také dějinami diváků, jelikož jsou založeny na popisu a rozboru uměleckých děl, případně symbolických interakcí či herního jednání v kultuře. To vede k upozadění třetího typu účastníků představení, jež nemohou být označeni za aktéry ani diváky v konvenčním slova smyslu. Jde o rozmanitou skupinu osob, resp. nositelů funkcí zejména z oblasti technického provozu (inspice, jevištní technika, kameraman) a sociální regulace (pořádková služba, dozor). V tomto příspěvku proto k diskusi nabídnu stručný teoretický model, který je zahrne mezi základní účastníky představení. Má sloužit k lepšímu rozboru historických proměn sociální konstrukce divadelní události a vztahu estetická a sociální reality v divadle. Také upozorním na teoretické problémy spojené s nárůstem technologické aparatury a mediálního zprostředkování v divadle. Divadelní provoz a divadelní technologie totiž mají své historické aktéry a ty mají své dějiny, jež se nevyčerpávají estetickým a uměleckým popisem.

Kateřina Součková

V letech 2010–2016 vystudovala obor teorie a kritika na DAMU; absolvovala s diplomovou prací *Dokumentární divadlo*. Od roku 2016 je doktorandkou Katedry teorie a kritiky. V letech 2013–2014 absolvovala zahraniční stáž na Sorbonne Nouvelle – Paris 3 (v rámci programu ERASMUS). Jako dramaturgyně a scénáristka se podílela na inscenacích L. Brychty *Pomezí a Letec* a na inscenaci K. Hutečkové *K Majáku do strany 73*. Spolupracuje s Českým rozhlasem, publikuje v časopisech Hybris, A2, PLAV, Slovo 21 nebo festivalových denících Hadrián a Obratel. Účastnila se mezinárodních výběrových seminářů pro mladé divadelníky na Avignonském festivalu a festivalu Fast Forward v Braunschweigu.

Koncept divadla jako zakoušení Jaroslava Etlíka v kontextu kognitivní teatrologie. Překročíme-li při zkoumání divadelního média strukturálně-sémiotický přístup, nabízí se nám množství cest, jak uchopit „živou“ podstatu divadla, aniž bychom se ovšem podnětů strukturálně sémiotických museli zcela vzdát. Patří mezi ně i koncept divadla jako zakoušení Jaroslava Etlíka a úvahy Bruce McConachieho na poli kognitivní teatrologie. V obou těchto pojetích se divákovo vnímání pohybuje mezi sémiotickou a nesémiotickou rovinou vnímání. Existuje nějaký podnětný vztah mezi Etlíkovým konceptem zakoušení a konceptuální integrací („blending“) Bruce McConachieho?

Jaroslav Etlík

Vystudoval obor dramaturgie na DAMU. V letech 1987–1990 byl dramaturgem Klicperova divadla v Hradci Králové, od roku 1990 dodnes působí jako dramaturg Studia Ypsilon v Praze. V roce 1990 se stává externím a od roku 1991 kmenovým pedagogem Katedry alternativního a loutkového divadla DAMU. V letech 1996–2006 vedoucím kabinetu teorie a kritiky při KALD DAMU. V 2006 přechází na Katedru teorie a kritiky DAMU, kde působí dosud. V roce 1999 na DAMU habilitoval. V roce 2008 byl jmenován profesorem. Od druhé poloviny osmdesátých let publikuje teoretické studie a články v odborných časopisech, a příležitostně i v kulturních rubrikách denního tisku. Řadu statí otiskl v *Divadelní revui*, *Divadelních novinách*, *Loutkáři*, *Disku*, *Scéně*, *Orghastu*, *Tvaru* a v řadě dalších (jde např. o stati *Divadlo jako zakoušení*, *Divadelní mystika*, *Činohra*, *Činohra v Evropě a severní Americe*, *Poznámky o loutkové vědě*, *Leoš Suchařípa, člověk divadelního myšlení*, *Mýtus, pohádka, liberalismus*, *O metodách, ideálech a snech divadla*, *Termíny k dohodnutí*, *Ještě jednou k termínům*, *Edward Gordon Craig a Čechy* aj.) Ve Studiu Ypsilon je spoluautorem inscenací *Mozart v Praze* (s J. Schmidem a Z. Mahlerem), *Horké to někdo rád* (s J. Schmidem podle I. A. L. Diamonda) a *Tři mušketyři jdou, aneb Přicházejí báječní páni* (s J. Schmidem podle A. Dumase). Ve spolupráci s Evou Kulovou přeložil pro Studio Ypsilon Vianovu hru *Hlava Medúzy*. Dramaturgicky se podílel na všech inscenacích, které ve Studiu Ypsilon vznikly od počátku devadesátých let dodnes. Od roku 2006 (externě) a od roku 2007 do roku 2011 jako kmenový pedagog přednášel teorii divadla a divadelní sémiotiku na Katedře divadelní vědy FF UK, Praha.

Divadelní pojmosloví na umělecké škole. Přednáška se zabývá problematikou výuky divadelního pojmosloví na umělecké škole. Částečně se tedy dotýká problémů čistě pedagogických a zčásti jde víceméně o ryze teoretický příspěvek, který vychází z předpokladu, že se české

divadelní teorii v průběhu 20. století podařilo vytvořit jakýsi organický a velmi produktivní korpus divadelních pojmů, který je schopen poměrně přesně a diferencovaně pojmenovat řadu různorodých a rozmanitých divadelně-funkčních vztahů, a to nejen v oblasti divadelní umělecké tvorby (tedy v souřadnicích jevištního díla), nýbrž i v širokém kontextu celého divadelního aktu, ale přesto řada z těchto tradičních a ustálených pojmů v současné době musí znovu a nově obhajovat svou funkčnost a produktivitu. Děje se tak logicky, pod náporom nových zkušeností s divadlem, nových trendů, které se v poslední době v divadelní praxi objevují, a také nových poznatků, jež přinášejí nejsoučasnější teatrologické výzkumy. A právě toto vyrovnávání se našich tradičních pojmů s těmito novými pohledy na divadlo je jedním z důležitých témat tohoto konferenčního příspěvku. Nikoli ovšem tématem jediným. Přednáška si pochopitelně neklade za cíl tuto problematiku nějak v krátkosti vyřešit (to by bylo nejenom nereálné, ale především by to bylo ke škodě věci – neboť divadlo i divadelní terminologie musejí mít možnost se i nadále svobodně rozvíjet), referát se spíše snaží reflektovat současný stav české divadelní terminologie ve vztahu k nové době, a ukázat na některé obtíže, které z tohoto „bouřlivého“ vývoje současného divadla pro výuku divadelní terminologie na uměleckých školách vyplývají.

Markéta Trávníčková

Odborná pracovníce Divadelního oddělení Národního muzea (od roku 1991), spolupracovnice Kabinetu pro studium českého divadla (IDU). Tematické zaměření: činohra 19. a 20. století. Spoluautorka monografie *Prozatímní divadlo* (2006), v současnosti zpracovává český repertoár Stavovského divadla. Od roku 2006 spolupráce na České divadelní encyklopedii (autorská a redakční). Od roku 2016 hlavní řešitelka pětiletého grantového projektu programu NAKI II *Cesta k divadlu*.

Cesta k divadlu – prezentace projektu NAKI. V roce 2016 byl zahájen pětiletý projekt grantového programu Ministerstva kultury NAKI II s názvem *Cesta k divadlu. Vývoj metodiky a specifických nástrojů pro uchování, exploataci a zpřístupnění historických divadelních cedulí se zvláštním zřetelem ke sbírkovým fondům Národního muzea v Praze a Moravského zemského muzea v Brně*. Příspěvek představí celkové ambice konsorcionálního projektu, především záchranu unikátního fondu cedulí digitalizací a restaurováním a vývoj databáze, následovat bude příspěvek řešitelky dalšího člena konsorcia – PhDr. Alena Jakubcové, Ph.D. (IDU).

Alena Jakubcová

Absolvovala Konzervatoř v Plzni a FF UK v Praze, obor hudební věda. Začínala jako redaktorka pražského rozhlasu (redakce symfonické, vokální a komorní hudby), v letech 1986–1996 učila na katedře hudební, divadelní a filmové vědy FF UK. Od 1996 v Institutu umění – Divadelním ústavu (oddělení bibliografie, nyní Kabinet pro studium českého divadla). Zaměření: divadlo a hudba 18. století. Poslední publikace: *Starší divadlo v českých zemích do konce 18. století: Osobnosti a díla*. Praha: Divadelní ústav – Academia, 2007 (přepracované vydání *Theater in Böhmen, Mähren und Schlesien. Von den Anfängen bis zum Ausgang des 18. Jahrhunderts. Ein Lexikon*. Wien: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften – Praha: Institut umění – Divadelní ústav, 2013).

Cesta k divadlu – specializovaná mapa s odborným obsahem. V rámci prezentace projektu NAKI *Cesta k divadlu* (v návaznosti na příspěvek Markéty Trávníčkové) představím jeden z plánovaných výsledků projektu, tzv. specializovanou mapu s odborným obsahem, která podchytí archivní, muzejní, knižní a další sbírkové fondy v ČR, jež obsahují divadelní cedule profesionálních divadel a hereckých společností. Výzkum probíhá od roku 2016 s pomocí externích spolupracovníků, kteří divadelní cedule vyhledávají přímo ve vytipovaných lokalitách. V Čechách bylo už prozkoumáno na 40 sbírek a nalezeno přes 20 000 cedulí. Představení cedulí různého stáří, původu a typu bude doplněno obrazovými příklady.

Jitka Ludvová

Odborná a vědecká pracovnice v Ústavu pro hudební vědu ČSAV (1970–1998 s přerušením), od 1999 do současnosti Institut umění – Divadelní ústav Praha. Tematické zaměření: Německá hudební kultura v českých zemích, zvl. hudba a divadlo. Poslední publikace: *Až k hořkému konci. Pražské německé divadlo 1845–1945*. Praha: Academia – Divadelní ústav, 2012.

Cesta k divadlu – umělečtí pracovníci divadla a osoby spojené s jeho provozem. V příspěvku bude předvedena praktická ukázka zjišťování totožnosti uměleckých pracovníků divadla a osob spojených s jeho provozem. Východiskem bude divadelní cedule Stavovského divadla a další tisky divadlem vydávané, k identifikaci budou použity elektronicky zpracované úřední záznamy, starší i nová literatura, portréty a jiná obrazová dokumentace, elektronické záznamy denního tisku a další prameny.

Honza Petružela

Vystudoval divadelní vědu na FF UK v Praze; disertační práce *Alfréd Radok a jeho režijní postupy. Analýza inscenace Dábelského kruhu* (2014). Zabývá se českým a světovým divadlem 20. století. Od roku 2010 je šéfredaktorem Divadelní revue. Od roku 2016 řešitelem grantu *Režisér Alfréd Radok*. Pracuje jako editor, redaktor, grafik (mj. ve vlastním nakladatelství NA KONÁRI) a též jako dramaturg a organizátor ve spolku Fugaré v Rožnově pod Radhoštěm. Je místopředseda Teatrologické společnosti.

Divadelní revue. Šéfredaktor prezentuje odborné teatrologické periodikum jeho (možným) autorům a čtenářům.

18. května 2017

4

Klára Bělohoubková

Po maturitě na plzeňském Církevním gymnáziu v roce 2010 jsem absolvovala bakalářské a navazující magisterské studium na katedře divadelní vědy na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze (2010–2015). Výstupními pracemi byly texty *Karel Čapek ve vzpomínce aneb ke kulturně-politickému kontextu básníkovy skonu* (ročníková práce), *Éra působení Zdeňka Hofbauera v Plzeňském městském divadle v letech 1948–1953* (bakalářská práce) a *Korespondence V+W I.–III. jako teatrologický pramen* (diplomová práce). V akademickém roce 2015/2016 jsem započala doktorské studium tamtéž. Na podzim 2015 jsem absolvovala dvou měsíční pobyt na bostonské univerzitě, kde jsem v archivu Howarda Gotlieba procházela pozůstalost Jiřího Voskovce a shromažďovala materiál pro svou disertační práci pojednávající o Voskovcově kariéře v USA od padesátých let 20. století. V současnosti pracuji na dílčích článcích vztahujících se k Voskovcovým literárním pokusům.

Jiří Voskovec a jeho poválečná kariéra ve Francii a USA. Jiří Voskovec a jeho poválečná kariéra ve Francii a USA je doposud neprobádaným tématem, nabízejícím možnost zaměřit se na jeho práci hereckou, režisérskou a literární. Voskovcova rozsáhlá pozůstalost v bostonském Howard Goetlieb Research Center obsahuje mimo jiné studii inscenace *Two from Prague*, na níž se Voskovec podílel jako režisér a překladatel

dvou uváděných Topolových textů (*Kočka na kolejích, Slavík k večeři*). Dále v Bostonu nalezneme jeho nezveřejněné dramatické a prozaické texty, o jejichž existenci neměl dosud nikdo ponětí (*The Bowl of Soup, Hotel Edelweiss, Speak to me*) a ty, které byly pouhými nicneříkajícími tituly (*Angel with Hourglass, The Shadow of Liberty, Time and Again*).

Alena Sarkissian

V letech 1998–2004 studovala divadelní vědu a klasický řecký jazyk a literaturu na FF MU v Brně; absolvovala s diplomovou prací *Římský pantomimus*. V letech 2004–2011 studovala doktorská studia na FF UK v Praze, kde absolvovala s disertační prací *Recepce divadla v pozdní antice: obrany, útoky, učená pojednání*. Od roku 2007 je vědeckou pracovnící Kabinetu klasických studií FLÚ AV ČR – Oddělení antické kultury a její recepce (od roku 2016 vedoucí oddělení). Od roku 2011 odborná asistentka na Katedře divadelní vědy FF UK. Zabývá se antickým divadlem a jeho recepcí v dalších epochách – od Byzance po moderní kulturu. Překládá z klasické řečtiny a bývá také jako odborná poradkyně zvana k inscenacím antického dramatu na českých jevištích. Členka Teatrologické společnosti (od roku 2008), České patristické společnosti (od roku 2013) a členka Českého národního byzantologického komitétu (od roku 2011). Z jejích posledních publikací: *The Case of the Oresteia: Classical Drama on the Czech Stage, 1889–2012*. In *A Handbook to Classical Reception in Eastern and Central Europe.. At Múzy promluví: Tři byzantská kvazidramata*. Mervart, Červený Kostelec, 2013. *Rituál, válka, oběti a sňatek na českém jevišti: případ Ífignie v Aulidě* in *Listy filologické* 2013, č. 3–4.

Karel Dostal mezi Winckelmannem a Nietzschem. Příspěvek představí inscenace antické tragédie Karla Dostala v Národním divadle mezi léty 1927 a 1947. Prostřednictvím těchto děl pak bude otevřena otázka vztahu Karla Dostala ke klasickému repertoáru, neboť Karel Dostal byl již ve své době jednak vnímán jako režisér s výjimečným smyslem pro klasické, jednak sám tuto otázku i teoreticky promýšlel. Jeho vztah k této otázce se však v průběhu let vyvíjel, což bude demonstrováno právě na jeho inscenacích antické tragédie, s přihlédnutím k inscenacím klasicistních autorů, zejména Racina a Goetha.

Dagmar Inštitorisová

Absolventka odboru teória kultúry pri katedre estetiky a vied o umení FF UK Bratislava (1983). Špecializuje sa na dejiny a teóriu divadla so zameraním na teóriu a dejiny interpretácie divadelného diela, súčasné slovenské divadlo, divadelnú kritiku a semiotiku. Je autorkou radu vedeckých monografií, editorkou a spoluautorkou kolektívnych

monografií a zborníkov, tiež aj rozprávok, a publikuje tak doma ako aj v zahraničí. Je tiež členkou rôznych spoločností (Klub nezávislých spisovateľov, Slovenská asociácia Rímskeho klubu, AICT, ZSDTK, ČTS, STS). V rokoch 2010–2014 viedla projekt ESF Vzdelávanie divadlom, v rámci ktorého sa vzniklo 45 publikácií, 27 workshopov a zrealizovali sa mnohé ďalšie divadelno-vzdelávacie aktivity. Viac o projekte na: www.vzdelavaniedivadlom.ukf.sk.

Metodológia scénografickej tvorby Jozefa Cillera. Príspevok sa bude zaoberať autorskou scénografickou poetikou jedného z najvýznamnejších slovenských scénografov. Charakteristika teórie scénografickej tvorby bude vypracovaná na základe publikovaných i osobných rozhovorov, odborných článkov, štúdií, odborných publikácií, príspevkov v bulletinoch, pedagogickej činnosti na Vysokej škole múzických umení v Bratislave a pod. Príspevok bude obsahovať aj ukážku z najčastejšie využívaných poetologických postupov J. Cillera.

Vít Mrázek

V letech 1990 až 1993 studium FF UP, Olomouc – obor Uměnověda Literatura, divadlo, film. V roce 2012 absolvoval na FF UK, Praha – magisterský studijní program Divadelní věda. Od roku 2014 dosud – doktorské studium na Katedře divadelní vědy FF UK v Praze. Badatelský zájem zaměřen na problematiku recepce antického dramatu v inscenační praxi českého divadla 20. století. Věnoval se jí jak v diplomové práci: *Inscenační možnosti Sofoklova chóru: případ Oidipa Krále*, tak i ve zpracovávané disertační práci na téma: *Herecká interpretace antické tragédie v kontextu českého divadla*.

Probudit v sobě pravěkého ještěra... Herecká interpretace antické tragédie Leopoldou Dostalovou. Leopolda Dostalová představuje specifický fenomén českého herectví 20. století. Díky výjimečnému hereckému talentu a mimořádně dlouhému tvůrčímu působení vytvořila na jevišti českého divadla dosud největší počet postav řecké klasické tragédie v profesní kariéře jedné herečky, čímž získala nepřekonatelnou zkušenost různých režijních koncepcí a metod herecké práce od čtyř nejvýznamnějších režisérů, kteří se pokoušeli nalézt klíč k interpretaci antické tragédie v inscenační praxi moderního českého divadla: J. Kvapilem, K. H. Hilarem, K. Dostalem a O. Krejčou. Byla Antigona, Medeou, Faidrou, Agaue, Klytaimnestrou, ale především pudově vášnivou Elektrou z roku 1924, v níž otevřela herectví českého divadla cestu k moderní interpretaci postav antické tragédie.

5

Aleš Merenus

Působí jako vědecký pracovník Oddělení pro výzkum 20. století a literatury současné Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i. Dále je jedním ze zakládajících členů Brněnského naratologického kroužku. K jeho hlavním badatelským zájmům patří oblast teorie dramatu a divadla, teorie dramatizací literárních děl (dizertační práce *Nárys teorie dramatizací literárních děl*), naratologie, teorie fikčních světů a česká próza a drama 20. století. Na daná témata publikoval několik studií: *Nové hranice vyprávění aneb Vypráví drama příběhy?* (2011), *Dva texty dramatu a projektovaný inscenátor* (2012), *Mnoho povyku pro Heterocosmica aneb Několik poznámek k fikčním světům divadelních inscenací* (2012), *Geneze a vývojové proměny české dramatizační praxe ve 20. a 21. století pohledem konceptu tří os* (2013), *Jak vypráví drama aneb O generativním a inscenačním vyprávěči, zcizovaném vyprávění, voice-overu a dalších vyprávěcích strategiích dramatu* (2014), *Výborné divadlo jako hezký film aneb Archeologie filmových Hrátek s čertem* (2016).

Tým pro výzkum moderního českého divadla – představení projektu.

Záměrem mého vystoupení je představit koncepci nově vznikajícího Týmu pro výzkum moderního českého divadla, který by měl od poloviny roku 2017 působit v rámci Oddělení pro výzkum 20. století a literatury současné Ústavu pro českou literaturu AV ČR. Nejprve se pokusím rámcově vymezit základní badatelská východiska Týmu a jeho celkovou orientaci a následně v hrubých rysech představit jeho stěžejní lexikografický projekt: slovník *Moderní česká divadelní hra (1895–1989); Mezi textem a inscenací*.

Petra Ježková

V roce 2005 ukončila magisterské studium oboru Teorie a dějiny divadla na FF MU v Brně státní magisterskou zkouškou s diplomovou prací *Božena Viková Kunětická, kontroverzní feministická dramatička přelomu století*. V letech 2006–2012 studovala doktorandské studium na Katedře divadelní vědy FF UK v Praze; ukončeno disertační prací, jejíž upravená podoba vyšla v nakl. Academia jako monografie *Obležen národem dramatiků. Jan Lier 1852–1917* (Praha 2014). Od roku 2007 zaměstnána jako vědecký výzkumný pracovník Kabinetu pro studium českého divadla v Institutu umění – Divadelním ústavu v Praze, kde je v současnosti hlavní garantkou projektu *České divadelní encyklopedie*. Od roku 2008 členkou Teatrologické společnosti (od roku 2012 tajemnicí); od roku 2010 členkou redakční rady *Divadelní revue*, od roku 2011 redaktorkou časopisu *Czech Theatre*.

Česká divadelní encyklopedie – z knih na obrazovku. Kabinet pro studium českého divadla se již bezmála dvacet let soustředí vedle jiných úkolů na lexikografické zpracování divadla v českých zemích. Od roku 1998 se s podporou ministerstva kultury věnuje dlouhodobému vědecko-výzkumnému úkolu s názvem Česká divadelní encyklopedie. Ve stejnojmenné ediční řadě vyšlo dosud šest svazků (jeden dvoudílný). Projekt České divadelní encyklopedie dnes pokračuje v elektronické podobě, na volně přístupném webu Institutu umění – Divadelního ústavu, na adrese <http://encyklopedie.idu.cz>. Podstatná změna, jež ovšem neznamená rezignaci na budoucí knižní svazky, otvírá řadu metodologických otázek.

Vladimír Just

Divadelní a mediální kritik, teatrolog a vysokoškolský pedagog, od 2004 docent, od 2011 profesor, od roku 1989 patnáct let šéfredaktor Divadelní revue, člen PEN-klubu a Teatrologické společnosti, laureát Ceny F. X. Šaldy za uměleckou kritiku, publikoval stovky odborných článků, studií, recenzí a polemik v domácím i zahraničním tisku (mj. ve španělštině a italštině), autor či spoluautor osmnácti knižních publikací (*Proměny malých scén, Klaunovy rozpravy, Z dílny malých scén, Divadlo plné paradoxů, Věc: Vlasta Burian, Mystérium smíchu, Poklona není můj obor, Werichovo divadlo ABC, Slovník floskulí, Velký slovník floskulí, Divadlo v totalitním systému: Příběh českého divadla 1945–1989 nejen v datech a souvislostech, Šifra mistra Vladimíra, Miloš Hlávka – Světák nebo Kavalír Páně?, Faust jako stav zadlužení aj.*).

Národní divadlo a normalizace. „Normalizace“ je obdobím relativně důvěrně blízkým, minimálně polovina populace, včetně té „divadelní“, ho ještě zakusila na vlastní kůži (ať už „miminí“, dětské, pubertální či dospělé). Ale přesto – nebo právě proto? – jde o období v mnoha směrech dosud neznámé, nepojmenované, všelijak cudně obcházené. Je to prostě půda, na níž se snad i s ohledem na dosud žijící současníky i mrtvé mistry našlapuje velmi opatrně. A zdá se, že ze všeho nejméně víme o tom, jakou roli hrála v letech 1968–1989 „první scéna v zemi“ (tak to mělo Národní divadlo právě v tomto období explicitně ve statutu). Jak, kým, s jakými výsledky a následky toto své nadekretované „premiantství“ uskutečňovalo, jako scéna, která na rozdíl od všech ostatních byla řízená přímo státem? Jak, jakými mechanismy, strategiemi a estetickými koncepty se v této výkladní skříni režimu prosazoval základní ústavní zákon režimu – vedoucí úloha strany? Cílem tříletého grantového projektu šestičlenného týmu (Vladimír Just, Barbora Topolová, Petr Blažek, Martin Pšenička, Julie Kočí, Tereza Havelková) bude na základě důkladného archivního průzkumu tyto mechanismy pojmenovat a zpracovat je v závěrečné kolektivní

monografii na vytipovaných, vzájemně provázaných „případových studiích“ a uzlových bodech celého dvacetiletí (vlastenecko-buditelská reakce na srpen 1968 a její estetické důsledky, rozpačité pokusy o návrat do padesátých let a to nejen v činohře, ale i v opeře a baletu, pravidelné, a nikoli jen jednorázové „rituály“ k výročním „stranicko-církevního“ roku, období Anticharty, pětiletý dramaturgický plán, vrcholící „rokem českého divadla“ 1983, dramaturgické zoufalství let následujících, nepřiliš slavná role „první scény“ v prvním polistopadovém týdnu). Na konkrétních „případových“ studiích se tým pokusí vyhmátnout „čepy“, kolem nichž se tří (až čtyř)souborový kolos v daných letech otáčel.

6

Markéta Kaňková

Vystudovala filmovou scenáristiku, dramaturgii a režii na FAMO v Písku. Její absolventský film *Mikrosvěty* (2005) získal řadu ocenění na domácích filmových festivalech, mimo jiné byl oceněn i Cenou nadání Hlávkových. V roce 2013 absolvovala obory divadelní věda a filmová studia na FF UK, ve stejném roce odmaturovala na pražské Konzervatoři Duncan Centre. Od roku 2005 spolupracovala s Českou televizí jako pomocná režisérka a skriptka, jako režisér a scenárista krátce působila i v komerčním sektoru (TV Prima, 2012). Jako redaktor, dramaturg a producent spolupracovala s filmovými festivaly v Česku (Festival dokumentárních filmů v Jihlavě, Festival francouzského filmu) a ve Francii (Aye Aye Film Festival, Cinéma du Réel, Cannes). V roce 2013 nastoupila do Českého rozhlasu na místo odborného kulturního redaktora se zaměřením na klasickou a alternativní hudbu. Od ledna 2016 do ledna 2017 působila tamtéž jako kreativní producent. Stála za celorozhlasovým projektem Karel je King! připomínajícím 700. výročí narození Karla IV., jako producent se výrazně podílela i na vzniku projektu Zhasni! pro Radio Wave. Od ledna 2017 působí v Redakci kulturní publicistiky ČRo – Vltava jako publicista se zaměřením na literaturu. Věnuje se také moderování pořadu Mozaika. Jako dramaturg se podílí na vzniku Duncan Institutu, tanečního a choreografického centra zaměřeného na udržování a oživování duncanistického tanečního a filozofického odkazu. Zároveň se jako producent a spolurežisér podílí na několika filmových projektech (např. na vzniku dokumentárního filmu o celosvětově proslulém jazzmanovi Miroslavu Vitoušovi).

Národní divadlo, film a normalizace: Ideologické obsahy v inscenacích Národního divadla a v tvorbě Filmového Studia Barrandov. Příspěvek bude zaměřen na představení a prezentaci výzkumu spojeného s dizertační prací s názvem *Národní divadlo, film a normalizace: Ideologické obsahy*

v inscenacích Národního divadla a v tvorbě Filmového Studia Barrandov. V rámci příspěvku bude v různých kontextech představeno základní téma práce – tedy analýza způsobů pronikání komunistické ideologie do oficiální české filmové, televizní a divadelní produkce normalizačního období. Akcent bude položen na sledování a výklad dramaturgického směřování obou státních institucí (pražské ND a FSB) v dané historické epoše i na srovnávací analýzu normalizačního filmového a divadelního narativu utvářeného v jejich administrativním i uměleckém zázemí. Cílem práce i prezentace bude zachytit všechny valéry a facety filmové a činoherní produkce s akcentem na výrazně ideologicky probarvená díla i jejich proměny v jednotlivých etapách normalizace. Součástí prezentace bude také představení výzkumného procesu a metodologie spojené s dizertačním výzkumem.

Lukáš Brychta

Zabývá se vybranými směry v současném divadelním umění a teoreticky zkoumané principy uplatňuje ve své praktické tvorbě. Vystudoval teorii a kritiku (DAMU), kde pokračuje v doktorském studiu se zaměřením na herní (*game*) aspekty v divadelním umění posledních dvaceti let, a to především s ohledem na diváka a způsoby jeho možné interakce či participace. Paralelně absolvoval pilotní program divadelní tvorba v netradičním prostoru (KALD DAMU), na což navazuje studiem režie tamtéž. V poslední době se věnuje převážně fenoménu tzv. imerzivního divadla.

Podoby imerze v imerzivním divadle. Příspěvek představí výzkum tzv. imerzivního divadla probíhající od roku 2014. Tento fenomén je autorem zkoumán jednak teoreticky, pomocí převážně zahraničních konceptů vztahujících se k interaktivním divadelním formám, a jednak prakticky, skrze autorskou tvorbu v tomto žánru. Příspěvek se zaměří především na ústřední problematiku divácké imerze. Pokusí se ji ve zkoumaném typu divadla charakterizovat a vymezit ji vůči jiným principům odlišných divadelních směrů. Imerze zde není chápána pouze na psychické rovině, ale rovněž na rovině fyzické. Imerzivní divadlo je pak možné charakterizovat jakožto umění na rozhraní divadla a instalace.

Alexej Byčok

Zaměřuje se na pantomimu a související divadelní žánry. Vystudoval obor pantomima na pražské HAMU a působí jako autor, interpret, ale také produkční – založil a vede neziskovou organizaci Mime Club z. s., je manažerem souboru Mime Fatale a koprodukuje mezinárodní festival MIME FEST v Poličce a Praze. Od roku 2013 obor reflektuje také kriticky a teatrologicky, přičemž v roce 2014 nastoupil jako doktorand na katedru divadelní vědy FF UK. Od té doby se pokouší najít pro pantomimu aktuální

teoretické ukotvení a reflektuje zejména inovativní tendence tohoto umění.

Inovace v současné pantomimě. Příspěvek se zaměří na téma Inovace v současné pantomimě, které je středobodem mého zájmu v doktorském studiu na FF UK. Rozsah bude omezen na pantomimu v Československu, resp. České republice po Sametové revoluci, hlavní představené inscenace pak budou z poslední dekády. Z hlediska inovace budou zkoumány dva principy: inovace formální a tematická, které jdou sice často ruku v ruce, ale odlišně se projevují v závislosti na autorském záměru. Cílem je nahlédnout aktuální pantomimická díla z hlediska tělesného jazyka a jeho vývoje.

Natálie Preslová

Studentka doktorského studia divadelní vědy na FF UK. Dramaturgyně, překladatelka, ředitelka festivalu francouzského divadla Sněž tu žábu. Kmenová dramaturgyně pražského Divadla NoD. Jako dramaturgyně také pravidelně spolupracuje s Malým divadlem v Českých Budějovicích. Za překlad divadelní hry *Je to prdel, ne?* získala čestné uznání v soutěži o Cenu Evalda Schorma za rok 2012. Za scénář k dokumentárnímu dramatu *Plné ruce revoluce* (spoluautor Janek Lesák) získala 2. místo v soutěži o Cenu Evalda Schorma za rok 2014.

Divadlo očima populární kultury. Hlavním tématem příspěvku bude způsob jakým je v oblasti současné populární kultury (a to na příkladech současných seriálů, sitcomů britské nebo americké produkce) zobrazován fenomén divadla. Nejen podle Daniela Finkelsteina (*Pop kultura a vysoké umění? Válka skončila. The Times 2. 7. 2009*) došlo postupně od šedesátých let 20. století do současnosti k tak výraznému prolnutí obou druhů kultury, že rozpor mezi vysokou a nízkou kulturou téměř vymizel. Jak vnímají divadlo (jakožto umělecký druh, který v různých obdobích historie vykazoval znaky jak vysoké, tak nízké kultury) tvůrci popkulturních fenoménů jako jsou seriály a sitcomy *Sex and the city*, *Friends*, *IT Crowd*, *Spaced*, *How I met your mother*? A je pravda, že válka mezi vysokou a nízkou kulturou opravdu skončila?

@ Analýza inscenace

Ondřej Černý

Narodil jsem se v roce 1962 v Praze v rodině dvou teatrologů (Jarmila Hruběšová, Jindřich Černý). Základní školu (v Kladské ulici) a gymnázium (dnešní Arcibiskupské) jsem vychodil na pražských

Vinohradech. Po studiích knihovnictví a vědeckých informací na FF UK (ukončena 1988 titulem PhDr.) jsem pracoval v dokumentaci Divadelního ústavu a následně jako redaktor časopisu Svět a divadlo. V té době jsem se věnoval divadelní kritice a překládání. V letech 1996–2007 jsem řídil Divadelní ústav, působil jako dramaturg Pražského divadelního festivalu německého jazyka a občas jako editor. Po pěti a půl letech v čele Národního divadla (2007–2012) jsem byl v roce 2013 přijat na doktorské studium na katedře divadelní vědy FF UK. Od roku 2014 vedu České centrum v Mnichově.

Bruno Ganz – analýza hereckého projevu. Inscenace Goethova *Torquata Tassa* v režii Petera Steina z roku 1969 nejen významně přispěla k obratu v inscenační interpretaci klasické dramatické literatury, ale zásadním způsobem se i podílela na proměně paradigmatu západoněmeckého poválečného divadla od gründgensovského reprezentativního klasicismu či piscatorovského dokumentárně politického divadla v esteticky svobodnou divadelní materii pevně ukotvenou v životní realitě. Silný společenský apel a brechtovsky ostrá politická analýza se u Steina zjevuje ve výsostně estetickém rámci, který si navíc pohrává se svou vlastní divadelností. Autor v několikaminutové videoukázce exponuje herecký výkon Bruno Ganze (Torquato Tasso) a posléze se pokusí jeho vícevrstevnatost nazřít prizmatem teoretických postulátů některých německých a českých teatrologů.

Barbora Etlíková

V roce 2015 jsem dokončila magisterské studium na Katedře teorie a kritiky na Divadelní fakultě AMU. Má magisterská práce se zabývala otázkou, jestli existuje v českém divadle režijní praxe, pro niž by se hodil název „postmoderní“. Od roku 2015 jsem studentkou doktorského studia Teorie a praxe divadelní tvorby (také na DAMU). Můj výzkum se zaměřuje na teorii kritiky, konkrétně na otázku, jakými nástroji lze popsat divadelní představení. Vedle toho publikuji divadelní kritiky například v časopise Svět a divadlo, v magazínu o novém cirkuse Cirqueon, v Divadelních novinách nebo na blogu Nadivadlo.

Analýza inscenace vs. analýza (?) představení. Analýza inscenace může vyžadovat velké intelektuální i tvůrčí úsilí, ve srovnání s analýzou divadelního představení se ale pohybuje na celkem stabilním, uchopitelném poli. Inscenace je pouze teoretický konstrukt – v divadle se odehrává série jedinečných vzájemně se podobajících představení. Divadelní kritika někdy reflektuje představení v jeho jedinečnosti. Může zachycovat proměny atmosféry v jeho průběhu či kritikovy efemérní dojmy a asociace, které by možná na jiných reprízách nevznikly.

Helena Spurná

Vystudovala divadelní a hudební vědu na FF MU v Brně, působí na Katedře divadelních a filmových studií FF UP, Olomouc. Badatelsky se zabývá dějinami českého divadla v období modernismu a avantgardy a hudebním divadlem, resp. operou. S kolektivem autorů a ve spolupráci s Národním divadlem vydala soubor textů *Hudební divadlo jako výzva* (2004) a je autorkou dvou samostatných monografií – *Emil František Burian a jeho cesty za operou*, 2014; *Divadelní režisér a člověk Oldřich Stibor*, 2015.

Metodologické otázky ve výzkumu hudebního divadla v rámci teatrologie. Cílem příspěvku bude zhodnocení současného stavu v divadelně vědném bádání o žánrech a jevech hudebního divadla. Začneme konstatováním, že na rozdíl od německé teatrologie jsou domácí pokusy vtáhnout tuto oblast do fokusu divadelní vědy stále sporadické. Jeden z důvodů přezíravosti české divadelní vědy vůči hudebnímu divadlu tkví v setrvání na tradičním akcentu teatrologie jako takové na mluvené divadlo – postačí, abychom zůstali v Evropě, a zjišťujeme omezení tradičního dělení divadla na samostatné oblasti (mluvené divadlo, hudební divadlo, taneční, popř. loutkové divadlo). Historie divadla poskytuje bezpočet příkladů synkreze mluveného slova s hudbou, zpěvem či tancem. Autorka se vyjádří k otázce limitů v muzikologickém přístupu k analýze operní partitury a pojmenuje několik specifik, s nimiž se teatrolog v rámci analýzy partitury i operního představení bude potýkat.

Věra Velemanová

Vědecká a výzkumná pracovnice Kabinetu pro studium českého divadla Institutu umění – Divadelního ústavu. Zaměřuje se na českou scénografii zejména 20. století a na meziválečné divadlo ruských emigrantů v Československu; je také autorkou výstav a textů na téma ruská kulturní emigrace v meziválečném Československu a legionářské divadlo v Rusku v letech 1914–1920. V letech 1984–1989 posluchačka Pedagogické fakulty v Hradci Králové, obor český jazyk–výtvarná výchova (diplomová práce *Výtvarné aspekty divadelního a filmového díla – filmy Františka Vlácilá*). V letech 1990–1996 posluchačka Katedry divadelní a filmové vědy FF UK, Praha (diplomová práce *Scénografie Libora Fáry k činoherním inscenacím v Divadle Na zábradlí a v Činoherním klubu*). V letech 1997–2000 odborná pracovnice Okresního muzea – Hornického muzea Příbram. Od roku 2000 vědecká a výzkumná pracovnice Kabinetu pro studium českého divadla Institutu umění – Divadelního ústavu (2010–2011 spolu s B. Topolovou řešitelka grantového projektu *Česká divadelní encyklopedie – Biografický slovník: Činoherní divadlo realizované v české řeči [1862–1918]*). Od roku 2013 studuje doktorandské studium na FF UK, Katedra divadelní vědy (disertační práce *Tvorba scénografá*

Jana Duška do roku 1989). Podílela se autorsky na přípravě dosud vydaných svazků České divadelní encyklopedie. Publikuje v Divadelní revui a dalších odborných periodikách, v minulých letech též v Czech Theatre a v Divadelních novinách. V letech 2002–2015 (s přestávkou v letech 2008–2010 z důvodů mateřské dovolené) se pravidelně aktivně (tedy s příspěvky) účastnila mezinárodních konferencí FIRT/IFTR, respektive jednání Scenography Working Group.

Ztížená možnost analýzy. Příspěvek se zabývá srovnáním dvou inscenací a zároveň dvou scénografií k Beckettovu *Čekání Na Godota* (jednak inscenace V. Hudečka s výpravou L. Fáry z roku 1964 v DNZ, jednak nastudování A. Hajdy s výpravou K. Vaci v SD Brno 1970). Dvě první a poslední „předlistopadové“ inscenace hry S. Becketta mají společné i rozdílné rysy a vypovídají mnoho cenného o charakteru tvorby obou výtvarníků obecně. Ovšem, přestože jde o díla, vytvořená v poměrně nedávné minulosti, při analýze obou inscenací (potažmo scénografií) je nutno použít i hypotéz a improvizací: existují sice scénické návrhy i režijní knihy, fotografie a výpovědi pamětníků, ale nikdy nelze zrekonstruovat podobu inscenace zcela; vždy zůstávají otazníky. Obě inscenace se staly předmětem společné analýzy se studenty katedry divadelních studií brněnské FF MU, a některé poznatky z tohoto setkání zmíní i text příspěvku.

19. května 2017

7

Magdaléna Jacková

Literární a divadelní historička a neolatinistka. Vystudovala latinu, divadelní vědu a francouzštinu na FF UK. Od roku 2011 je pracovnící Oddělení pro výzkum starší literatury Ústavu pro českou literaturu AV ČR. Zabývá se raně novověkým divadlem, především latinským dramatem. Kromě řady studií vydala monografii o jezuitském školském dramatu *Divadlo jako škola ctnosti a zbožnosti* (2011) a je členkou týmu, který založil ediční řadu *Theatrum Neolatinum*. Zde se podílela na 1. svazku *Svatý Jan Nepomucký na jezuitských školních scénách* (2015) a připravila k vydání druhý svazek *Nejmírnější Pallas. Hry určené gramatikálním třídám jezuitských gymnázií* (2016).

Jeden oříšek pro Popelku aneb Raně novověké biblické drama v českých zemích. Bohemikální drama z období raného novověku zůstává z hlediska zájmu teatrologické obce stále Popelkou. Týká se to i jednoho z nejpoužívanějších dramatických žánrů tohoto období – biblických her. Biblické drama vzniklo v 16. století v německém prostředí, stalo se však celoevropským fenoménem. Velké popularitě se těšilo v Nizozemí, biblické hry vznikaly ve Francii, v Anglii a setkáváme se s nimi i v českých zemích. Cílem přednášky bude seznámit posluchače s tímto žánrem a s chystanou monografií, kterou v současné době připravují Magdaléna Jacková a Jan Linka z Ústavu pro českou literaturu AV ČR.

Daniela Čadková

Vystudovala češtinu a latinu na FF UK, doktorát získala z literární komparatistiky tamtéž. Od roku 2000 je zaměstnána ve Filosofickém ústavu AV ČR v Praze (Kabinet pro klasická studia). Věnuje se recepci antiky v české kultuře 19. a 20. století, adaptacím antických dramát na českých scénách a překládání z latiny (Senekovy tragédie).

Poznámky k žánru ochotnické parodistické operety. Provozování parodistických operet či hudebních frašek amatérských libretistů a skladatelů (např. R. Nejedlého, E. M. Rutteho) bylo v poslední čtvrtině 19. století oblíbenou součástí spolkových zábav, besed, ochotnických vystoupení i masopustních a silvestrovských merend. Na příkladu vybraných dílek parodujících antiku se příspěvek pokusí představit specifické rysy tohoto žánru, jeho inscenační praxi a parodické postupy.

Hanuš Jordan

Vystudoval dvouoborovou historii na FF UK, od roku 1994 spolupracuje s Historickým muzeem NM, od roku 2004 dosud kurátor divadelního oddělení NM. Specializuje se na dějiny cirkusu. Autor řady krátkodobých výstav a spoluautor Muzea české loutky a cirkusu v Prachaticích. Kurátor fondu divadelních fotografií a negativů a trojrozměrných památek na české divadlo, tzv. divadelních trofejí. Dlouhodobě se stará o akvizice a správu divadelní podsírký.

Lenka Šaldová

Absolvovala bohemistiku a divadelní vědu na FFUK v Praze, od roku 2005 pracuje v Divadelním oddělení Národního muzea jako kurátorka fondů loutek a rukopisů. Je autorkou několika loutkářských výstav, od konce devadesátých let pravidelně reflektuje soudobé hudební divadlo, především v Divadelních novinách a ve Světě a divadle. Od roku 2001 je ředitelkou Festivalu hudebního divadla Opera.

Vojtěch Poláček

Absolvent dějin umění a divadelní vědy na FF UK. Roku 2012 byl jmenován vedoucím Divadelního oddělení Národního muzea, roku 2016 vedoucím Sbírkového úseku 2. Je kurátorem výtvarného fondu (scénické a kostýmní návrhy, makety, kostýmy). Odborně se zaměřuje především na divadelní architekturu. Věnuje se také divadelní publicistice

Perspektivy Divadelního oddělení Národního muzea. Účastníkům konference ve stručnosti představíme aktivity Divadelního oddělení Národního muzea, pracoviště, které spravuje největší divadelní sbírku v České republice. Představíme naše aktuálně probíhající projekty, ale také naše plány a vize do budoucna. Hanuš Jordan se zaměří na správu samotné sbírky (evidence, akvizice, restaurování, preventivní konzervace, badatelský servis), Lenka Šaldová na výstavy a prezentační činnost, Vojtěch Poláček na vědecké projekty.

Zuzana Augustová

Studovala divadelní a filmovou vědu na FF UK v Praze a v Institutu pro divadelní, filmovou a mediální vědu Vídeňské univerzity. Absolvovala doktorské studium na Katedře divadelní vědy FF UK v Praze a v roce 2003 vydala knižně disertaci pod názvem *Thomas Bernhard* (Brno: Větrné mlýny). Specializuje se na divadlo a drama německé jazykové oblasti. Vyučovala na FF UK v Praze, MU Brno, UP Olomouc a na divadelní vědě a slavistice Vídeňské univerzity. Je členkou mezinárodního týmu Výzkumné platformy Elfriede Jelinek při germanistice Vídeňské univerzity. Působí jako docentka na Katedře teorie a kritiky DAMU v Praze a na Katedře germanistiky a slavistiky FF ZČU v Plzni. Publikovala řadu studií a článků z oblasti německojazyčného a českého divadla. Na jaře 2016 se habilitovala prací *Poválečná rakouská experimentální dramatická tvorba*. Překládá z němčiny divadelní texty, prózu i odbornou literaturu (T. Bernhard, E. Jandl, E. Jelinek, P. Handke, A. Schnitzler, F. Zeller, M. Prinz, F. Zorn). Za literární překlady obdržela Překladatelskou prémii 2013 Rakouského ministerstva školství, umění a kultury.

Horizonty evropského dramatu: Současný divadelní text mezi dramatickými a postdramatickými tendencemi. Presentace výzkumu a odborné kolektivní monografie Z. Augustová – J. Jiřík – D. Jobertová (eds.): *Horizonty evropského dramatu: Současný divadelní text mezi dramatickými a postdramatickými tendencemi*.

Jan Jiřík

Absolvent divadelní vědy na FF UK v Praze. Publikuje v českých a zahraničních odborných časopisech a kolektivních monografiích. Spolupracuje s polskou teatrologickou revue *Pamiętnik Teatralny* jako odborný recenzent. Dramaturg mezinárodního divadelního festivalu *Palm Off Fest*. Působí na Akademii múzických umění v Praze.

Platform: East European Performing Arts Companion. Prezentace divadelního slovníku *Platform: East European Performing Arts Companion*. Anglickojazyčná kolektivní monografie obsahuje výkladová hesla *Národní divadlo*, *Nezávislé divadlo* a *Archiv* z dvanácti zemí střední a východní Evropy (Bělorusko, Bulharsko, Česko, Chorvatsko, Maďarsko, Makedonie, Polsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Srbsko a Ukrajina). Knihu editorsky připravily Joanna Krakowska a Daria Odija a v roce 2016 ji vydal EEPAP a Institut umění Polské akademie věd.

Radka Kunderová

Vedoucí Kabinetu pro výzkum divadla a dramatu a odborná asistentka na DIFA JAMU. Dlouhodobě se zabývá vztahem politiky a divadla, analyzuje projevy autoritativního diskursu v divadle a divadelní kritice jak v historickém kontextu, tak v současných inscenacích. Mimoto se věnuje problematice tzv. výzkumu uměním – *artistic research* – a dlouhodobě se zasazuje o spolupráci divadelních teoretiků a praktiků. Účastnila se řady zahraničních konferencí (IFTR, ELIA) a workshopů. Podílela se na několika výzkumných projektech, aktuálně *Passage 23 E: Theatre and Theatricality from the Baltic to the Aegean* (International Theatre Institute Berlin). Byla členkou výboru Teatrologické společnosti, Sdružení českých divadelních kritiků/AICT a grantové komise Ministerstva kultury pro profesionální divadlo. Na JAMU přednáší dějiny českého divadla a vede seminář analýzy inscenace pro zahraniční studenty. V rámci doktorského studia vyučuje současnou divadelní teorii, metodologii a editorskou praxi. Od roku 2002 publikuje divadelní kritiky v českých denících a divadelních časopisech. Je externí editorkou revue *Svět a divadlo*, kam píše eseje zejména o evropském politickém divadle. Vystudovala žurnalistiku, mediální studia a divadelní vědu na Univerzitě Karlově v Praze, studovala také v Anglii a Řecku. Doktorát získala na Masarykově univerzitě v Brně.

How to Know How: Interdisciplinární model uměleckého výzkumu. Příspěvek představí nový výzkumný tým Kabinetu pro výzkum divadla a dramatu Divadelní fakulty JAMU. Stručně nastíní výzkumné tendence, kterým se Kabinet v současnosti věnuje: politično a divadlo (Radka Kunderová), performativita národní identity (Tereza Konývková), *artistic research* (Lucia Repašská a Jan Motal) a teorie umění (Jan Motal).

Anna Hejmová

Vystudovala obor sociálně-politická publicistika na Vyšší odborné škole publicistiky a magisterské studium na Katedře divadelní vědy Filozofické fakulty UK. Studuje Ph.D. obor Teorie a historie moderního a současného umění na Uměleckoprůmyslové škole v Praze. Ve svém dizertačním projektu se věnuje vizuální podobě masových slavností ve 20. století a jejich ukotvení v politickém a kulturně společenském kontextu. Publikovala v Literárních novinách a A2. Pracuje v Oddělení sbírek a archivu Institutu umění – Divadelním ústavu v Praze.

Projekt česká divadelní fotografie. Záměrem výstavy i publikace je představit českou divadelní fotografii jako svébytný umělecký žánr a to v celém procesu jejího vývoje od prvních fotografií v polovině 19. století do současnosti. Naší ambicí je narušit tradiční vnímání divadelní fotografie jako dokumentačního materiálu a prezentovat ji jako svébytný umělecký žánr s nespornými estetickými kvalitami a přispět tak k recepci české divadelní fotografie v širších historických a kulturních souvislostech.

@ Závěrečné shrnutí

Veronika Ambros

Zabývá se sémiotikou, českou literaturou, divadlem, dramatem, filmem a literární teorií. Vystudovala v Kolíně nad Rýnem, doktorát z oboru slavistika a politologie získala na Svobodné univerzitě v Berlíně. Působí na katedře slavistických jazyků a literatury – v Centru pro srovnávací literaturu Torontské univerzity. Výběr z publikací: *Pavel Kohout und die Metamorphosen des sozialistischen Realismus* (1993), *Structuralism(s) Today* (2009, koeditor); „Walking Past Each Other Chekhovian ‚Echoes‘ in Czech Drama“. In *Re-Writing Chekhov: The Text and its Mutations*, 2012; „How Did the Golems (and Robots) Enter Stage and Scree and Leave Prague?“ *History of the Literary Cultures in East-Central Europe*, 2010, č. 4.